

Anarcho-Biblioteka  
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg



# Jak zorganizować insurekcję

Wywiad na temat powstania 2008 grudnia w Atenach,  
Grecji

Crimethinc., Void Collective

Crimethinc., Void Collective  
Jak zorganizować insurekcję  
Wywiad na temat powstania 2008 grudnia w Atenach, Grecji  
25 grudnia 2008

własne, skrócone i kontekstowe tłumaczenie publikował również Maciej  
Drabiński pod tytułem "Grecka taktyka"  
(<https://drabina.wordpress.com/2010/03/12/grecka-taktyka/>)

[pl.anarchistlibraries.net](http://pl.anarchistlibraries.net)

25 grudnia 2008

# Spis treści

Jak skoordynowano działania w miastach i między miastami? . . .	4
Jakie rodzaje struktur organizacyjnych się pojawiły? . . . . .	4
Czy istniały jakieś struktury, których ludzie użyli do organizowa- nia się? . . . . .	5
Jakie osoby brały udział w walkach? . . . . .	5
Jakie rodzaje akcji były podejmowane? . . . . .	5
Dla ilu osób spośród walczących był to „pierwszy raz” a ile brało udział w podobnych wydarzeniach wcześniej? . . . . .	7
Które metody działania były już wcześniej wykorzystywane w Gre- cji? Czy rozpowszechniły się one w trakcie tego buntu? Jeśli tak, to jak to się stało? . . . . .	7
Czy wynikły jakiegokolwiek konflikty pomiędzy uczestnikami akcji?	8
Jaką opinię posiada „opinia publiczna” wobec tych działań? . . . .	8
Jak ważna dla kontekstu tych wydarzeń jest spuścizna po dyktatu- rze w Grecji? Jak ma wpływ na powszechne opinie i te działania?	9
Czy myślicie, że problemy ekonomii są tak ważne dla tych wyda- rzeń, jak opisują to media korporacyjne? . . . . .	9
Jak sądzicie, jakie inne motywy, poza gniewem przeciwko policji i ekonomii, pchają ludzi do udziału? . . . . .	10
Czy partie polityczne odnoszą sukces w kooptowaniu energii z po- wstania? . . . . .	11
Jaka była rola anarchistów w rozpoczęciu i kontynuowaniu dzia- łań? Jak ich udział jest postrzegany przez resztę społeczeń- stwa? . . . . .	12
Na ile widoczni są anarchiści w Grecji? Jak „poważnie” anarchizm traktowany jest przez Greków? . . . . .	13
Jaką rolę odegrały grupy subkulturowe – jak punki, skłotersi i tak dalej – w uczynieniu tego powstania możliwym? . . . . .	14
Co uczyniło grecki ruch anarchistyczny zdrowym? . . . . .	14

Jak sądzisz, w jaki sposób ruch anarchistyczny w Grecji może stać się lepszy bądź silniejszy? . . . . .	15
Jak efektywne były policyjne represje w stłumieniu ruchu anarchistycznego? Jak ludzie się im opierali? . . . . .	16
Jaki waszym zdaniem będzie ostateczny wynik wydarzeń w grudniu?	17

## **Jak skoordynowano działania w miastach i między miastami?**

Trzon walki stanowiły setki małych, zamkniętych grup powinowactwa [affinity] - opartych na wieloletnich przyjaźniach i pełnym zaufaniu. Ponadto istnieje kilka większych grup, np. składających się z mieszkańców trzech wielkich squatów w Atenach i kolejnych trzech z Salonik.

Dodatkowo w całej Grecji istnieje ponad 50 centrów społecznych a anarchiści działają na każdej uczelni w kraju. Ponadto Ruch Antyautorytarny ma swe punkty we wszystkich większych miastach. Nie wolno również zapomnieć o sieci grup Czarnego Bloku aktywnych w miastach i działającym również na bazie osobistych relacji, którego aktywiści komunikują się za pośrednictwem telefonu i poczty elektronicznej. Oprócz tego niezwykle ważną rolę pełnią greckie Indymedia będące centralnym punktem gromadzenia i udostępnienia wszelkich niezbędnych informacji o demonstracjach, akcjach, represjach, itd.

Oczywiście nie możemy zapominać o nadzwyczajnie ważnej roli telefonów komórkowych, które stały się w praktyce podstawowym i najważniejszym narzędziem do koordynowania inicjatyw, demonstracji oraz akcji bezpośrednich.

## **Jakie rodzaje struktur organizacyjnych się pojawiły?**

1. Wszystkie rodzaje małych kolektywów podejmowały spontaniczne decyzje na ulicach. Planowanie działań i ich realizacja odbywała się chaotycznie w niekontrolowany sposób. Ich siła polega na tym, że tysiące takich działań odbywało się w tym samym czasie w całym kraju,
2. Każdego popołudnia odbywały się „walne zgromadzenia” (zgromadzenie ogółu) w przejętych szkołach, budynkach publicznych i uniwersytetach oraz w grupach,
3. Indymedia były wykorzystywane jako tablica ogłoszeń i jako narzędzie do koordynowania działań,

## **Jaki waszym zdaniem będzie ostateczny wynik wydarzeń w grudniu?**

Nieprzerwana walka! Niekończąca się walka o polityczną, społeczną i ekonomiczną równość! Ciągła poszerzanie się wolności!

W przyszłości, neoliberalne rządy w Grecji i reszcie Europy bardzo poważnie się zastanowią, zanim spróbują wprowadzić jakikolwiek rodzaj ekonomicznej czy społecznej zmiany. Zamieszki w Atenach i ekonomiczny kryzys położył kres cynizmowi władz, banków i korporacji, radykalizował w Grecji nowe pokolenie i dał naszemu społeczeństwu szansę na rozpoczęcie dialogu o masowych społecznych walkach w przyszłości.

I jak leci slogan grudnia 2008 w Atenach i Exarchii:  
JESTEŚMY OBRAZEM Z PRZYSZŁOŚCI

Zajmie to miliony plakatów i ulotek przechodzących z rąk do rąk na ulicach. Zajmie to miliony zaproszeń na demonstracje i poprzez uczestnictwo w walkach społecznych. Rząd nie chce lub nie może świadczyć publicznych usług – dlatego musimy zapewnić darmowy dostęp do lekarzy i nauczycieli, darmowego jedzenia, zakwaterowania, dostępu do informacji i kultury, itd. Czynieć wszystko by zbliżyć ludzi do naszych pomysłów.

Powinniśmy tworzyć squaty i centra społeczne. Jeżeli z jakiś powodów nie możemy utworzyć skłotów, to wynajmujemy z przyjaciółmi budynki, tworzymy kolektywy, wyłóżmy czarne lub czarno – czerwone flagi w przedpokoju. Dajmy przykład świata bez rasizmu, patriarchy, homofobii. Świata ludzi równych, wolnych, szanujących wzajemne różnice, opartych na miłości i wzajemnej pomocy. Potrzeba nam więcej „autonomii” w greckim ruchu anarchistycznym, aby mógł on stanowić przykład nowego modelu życia społecznego i pokazać oryginalne metody przetrwania w metropoliach.

## **Jak efektywne były policyjne represje w stłumieniu ruchu anarchistycznego? Jak ludzie się im opierali?**

Marzenia i plany insurekcyjistów się spełniły: wielka fala uczestnictwa „przewyższyła” liczbę anarchistów i przez wiele chaotycznych dni ludzie podróżowali w mieście i walczyli w nim jak nigdy wcześniej, w nieznanej czasoprzestrzeni istnienia.

W tym samym czasie, stanęli oczywiście twarzą w twarz z limitami insurekcji. Ludzie spędzają teraz wiele godzin na długich dyskusjach o tym, jak szerzyć powszechne zrozumienie dla i wynajdywać praktyki, akcje i metody, które podtrzymają i wzbogacą walkę. Wiele musi myśleć o sposobach na prawdziwe zbliżenie do siebie wszystkich różnych elementów tej rewolty. Policyjne represje nie grały większej roli w zakończeniu zamieszek niż fizyczne zmęczenie. Wszyscy z nas podzielają uczucie spełnienia i tego, że coś się zaczyna, a to są uczucia, których policja nie może tknąć.

4. Różne partie komunistyczne organizowały własne konfederacje studentów,
5. ... jak również jedna szczególnie wpływowa federacja została zorganizowana przez przyjaciół Alexisa, która organizowała manifestacje studenckie oraz działania w przejętych szkołach oraz publikowała ogólne komunikaty z walki studentów.

## **Czy istniały jakieś struktury, których ludzie użyli do organizowania się?**

Dla wielu młodych studentów, którzy brali udział w demonstracjach po raz pierwszy, a także dla imigrantów, którzy uczestniczyli w walce, telefon stanowił podstawowe narzędzie.

Z drugiej strony dla anarchistów i członków ruchu antyautorytarnego elementarnym narzędziem w każdej akcji, od ponad 30 lat, pozostają „walne zgromadzenia” (zgromadzenie ogółu). W istocie wszystkie przejęte szkoły, ośrodki społeczne, zawodowe uczelnie, uniwersytety, itd. posiadają własne zgromadzenia.

Dotatkowo podczas walki pojawiło się mnóstwo nowych blogów i nowe sieci koordynacji dla licealistów.

## **Jakie osoby brały udział w walkach?**

W większości byli to anarchiści. Połowa spośród osób biorących udział w walce były osobami starszymi (niż studenci – przyp. tłumacz). Obok tych osób było tysiące uczniów w wieku od 16 do 18 lat, imigranci, tysiące studentów a także wiele romskich dzieci, które walczyły przeciwko społecznym represjom i rasizmowi oraz naturalnie starsi rewolucjoniści mający doświadczenie z wcześniejszych walk społecznych.

## **Jakie rodzaje akcji były podejmowane?**

- Rozbijanie, płądrowanie i palenie – były to główne narzędzia wykorzystywane przez młode osoby. Często atakowano bogate dzielnice han-

dłowe oraz luksusowe sklepy, z których wszystko wynoszono na zewnątrz i podpalano w celu neutralizowania skutków użycia gazu łzawiącego przez siły policyjne. Wiele samochodów przewrócono na dachy by mogły posłużyć jako barykady i utrzymywać policję z dala od wyzwolonych obszarów.

Policja podczas tych wydarzeń użyła ponad 4,6 tys pocisków z gazem łzawiącym (ponad 4 tony), lecz dzięki pożarom można było oddychać na wyzwolonych obszarach.

Ponadto rozbijano młotami nawierzchnię w celu zdobycia kamieni wykorzystywanych jako pociski. Oczywiście używano również Koktajlów Mołotowa, które stosowane były głównie przeciwko policyjnym siłom w celu wzbudzenia strachu i popłochu w ich szeregach i jako sposób do kontroli przestrzeni i czasu podczas ataku bądź ucieczki.

- W niezliczonych ilościach zostały zaatakowane kijami, kamieniami i Koktajlami Mołotowa, banki, posterunki policji i samochody policyjne w całym kraju. W mniejszych miastach atakowano głównie lub wyłącznie banki i policję. Zniechęcano tam do atakowania sklepów z wyjątkiem fransyz należących do korporacji ponadnarodowych.
- Podjęto symboliczne okupacje wszelkiego rodzaju budynków użyteczności publicznej, urzędów miejskich, usług, teatrów, stacji radiowych, telewizyjnych oraz innych obiektów. Były one zajmowane przez grupy liczące od 50 do 70 osób. Dodatkowo doszło do wielu aktów sabotażu, blokad ulic, autostrad, biur, stacji metra, etc. Czemu zwykle towarzyszyło rozdawanie broszur.
- Każdego dnia organizowano ciche protesty, happeningi artystyczne oraz podejmowania działania typu non violence pod parlamentem i w innych miastach. Większość tego typu akcji spotkała się z brutalną reakcją policji używającej gazu łzawiącego i zatrzymującej biorące w tych akcjach osoby.
- Organizowano lewicowe koncerty w miejscach publicznych z udziałem zespół alternatywnych a także świadomych politycznie gwiazd muzyki pop. W największym tego typu koncercie wzięło udział ponad 40 zespołów i 10 tys widzów.
- Kontrolowane demonstracje studentów, organizowane przez partie komunistyczne.

dzić na demonstracje, wychodzić na ulice z banerami i czarnymi albo czarnoczerwonymi flagami, wykrzykiwać wspólnie slogany i manifestować anarchistyczną obecność. Poza tym, żeby nazywać się anarchistą, powinno się brać co tydzień udział w jednym, dwóch czy trzech zebraniach dotyczących przygotowywań do jednej, dwóch czy trzech akcji, planów i walk. Musisz przyjaźnić się z ludźmi, którym ufasz w 100%, aby planować cokolwiek niebezpiecznego, musisz być dobrze poinformowany o wszystkim, co dzieje się w tym świecie, aby zdecydować, jaki jest odpowiedni kierunek działania, musisz być szalony i entuzjastyczny, czuć, że możesz dokonać niesamowitych rzeczy – musisz być gotów poświęcić swoje życie, swój czas, swoje lata w walce, która nigdy się nie skończy. Zdrowym jest nie mieć oczekiwań, bo wtedy się nie zawiedziesz. Nie oczekujesz wygranej. Jesteś przyzwyczajony do pojawiania się, walczenia i ponownego znikania; wiesz jak stać się niewidocznym jako osoba i widocznym jako kolektywna siła; wiesz, że nie jesteś środkiem wszechświata, ale że w każdym momencie możesz stać się środkiem swojego społeczeństwa.

## **Jak sądzisz, w jaki sposób ruch anarchistyczny w Grecji może stać się lepszy bądź silniejszy?**

Musimy znaleźć lepszy sposób wyjaśniania ludziom naszych idei. Potrzebujemy technik komunikowania politycznego ze społeczeństwem a także lepszych i mocniejszych sposobów dla „politycznego tłumaczenia” („political translation”) naszych działań i umieszczenia naszej walki w kontekście społecznym.

W „teledemokracji” politycy nie są niczym więcej niż „gwiazdami telewizji” i dlatego musimy znaleźć nowe sposoby na pokonanie mass mediów i lansowanej w niej propagandy przeciwko nam przy jednoczesnym wyjaśnieniu przyczyn naszej walki na rzecz społeczeństwa.

W ówczesnej rzeczywistości wygląda to mniej więcej tak: to co pokazuje telewizja to istnieje. To czego nie pokazuje to tego nie ma. Istniejemy w mediach, ale używamy negatywnej reklamy by porwać w fantazję i marzenia zwykłych ludzi. Ale jak mamy wytłumaczyć nasze pozytywne myśli skierowane do wszystkich? Jak możemy pomóc ludziom by przestali ufać mediom? W jaki sposób można wejść w kontakt z milionami ludzi?

## **Jaką rolę odegrały grupy subkulturowe – jak punki, skłotersi i tak dalej – w uczynieniu tego powstania możliwym?**

Po 1993 mieliśmy w greckim ruchu anarchistycznym silną tendencję – której towarzyszyło wiele poważnych wewnętrznych sporów – która wyeliminowała wpływ stylów „subkulturowych” wewnątrz ruchu. Oznacza to tyle, że w greckim ruchu anarchistycznym nie ma punkowej, metalowej, czy jakiegokolwiek innej tożsamości anarchistycznej – możesz być kim chcesz, możesz słuchać jakiegokolwiek muzyki, możesz mieć jakiegokolwiek styl ubioru, ale nie jest to tożsamość polityczna.

W walkach ulicznych tego miesiąca brało udział wielu „emo”, razem z hipisiarskimi dziwakami i technoiawcami, wielu punków, heavy metalowych chłopaków i dziewczyn, i również modnie się ubierających, normalnych dzieciaków i studentów, którzy lubią grecką muzykę, czy cokolwiek innego. To społeczna i polityczna świadomość, społeczna krytyka i wspólne zrozumienie sprawiło, że brałeś udział w ruchu anarchistycznym, nie moda. Oczywiście, Void Network i podobne od co najmniej 19 lat grały rolę w oferowaniu kulturowego wprowadzenia do radykalnych przestrzeni politycznych. Grupy takie organizują co roku wiele kulturowych/politycznych wydarzeń, festiwali i imprez, które mają siłę ściągać tysiące ludzi do undergroundowych kultur. Ale nawet Void Network nie tworzy subkulturowych tożsamości, i stara się organizować wydarzenia, które obejmują większość undergroundowych kultur. Prawdą jest jednak, że większość ludzi w środowisku bierze udział w prawie wszystkich wydarzeniach undergroundowej kultury d.i.y.; każdego miesiąca organizuje się w wyzwolonych przestrzeniach wiele wydarzeń.

## **Co uczyniło grecki ruch anarchistyczny zdrowym?**

Odcięcie się od subkulturowej polityki tożsamości sprawiło, że ludzie zrozumieli, że nazywanie siebie anarchistą wymaga o wiele więcej poważnego udziału, planowania, kreatywności i działania, niż noszenie t-shirtu z antychrystem i szwędanie się po koncertach punkowych pijąc piwo i łykając piguły. Zrozumiałe teraz jest, że aby nazywać siebie anarchistą musisz cho-

## **Dla ilu osób spośród walczących był to „pierwszy raz” a ile brało udział w podobnych wydarzeniach wcześniej?**

Pośród tysięcy osób biorących udział w walce, wiele osób było już doświadczonymi anarchistami – powstańcami, antyautorystami, autonomistami, którzy brali udział w wielu wcześniejszych walkach. Wśród walczących było również wiele tysięcy młodych osób, które radykalizowały swoje poglądy i nabrały doświadczenia w przeciągu ostatnich 3 lat, tj. w trakcie walk społecznych o ubezpieczenia społeczne i przeciwko prywatyzacji edukacji, a także w czasie ogromnych – i spontanicznych – protestach, które miały miejsce podczas ogromnych pożarów latem 2007 roku, które spaliły prawie 25% naturalnego obszaru Grecji. Jednakże szacujemy, że dla około 30% osób biorących udział w walce były to pierwsze zamieszki.

## **Które metody działania były już wcześniej wykorzystywane w Grecji? Czy rozpowszechniły się one w trakcie tego buntu? Jeśli tak, to jak to się stało?**

Większość metod działania była stosowana w Grecji od dłuższego czasu. Jednakże największym novum tej rebelii to szybkość działania. Praktycznie od razu działania zostały podjęte na terenie całego kraju.

Zabójstwa chłopca (policja zastrzeliła Andreasa Grigoropoulos, 15 latka, 6 grudnia 2008 roku – przypomina tłumacz) wywołało natychmiastowe reakcje. W ciągu 5 minut anarchiści w całym kraju wiedzieli o tym. W niektórych przypadkach policja dowiedziała się o tej zbrodni o wiele później niż anarchiści i to w obliczu ataku ze strony ludzi.

Dla społeczeństwa greckiego zaskoczeniem było, że większość młodych osób w kraju przyjęła taktykę „anarchistycznej przemocy, burząc i paląc”. Było to jednak wynikiem wzrostu wpływów anarchistów w greckim społeczeństwie w przeciągu ostatnich czterech lat.

## Czy wynikły jakiegokolwiek konflikty pomiędzy uczestnikami akcji?

Partia Komunistyczna odcięła się od anarchistów i lewicowców, i organizowała osobne demonstracje. Poza tym, ogłoszenia, które Komunistyczna Partia publikowała, ich obecność w korporacyjnych mediach, ich przemowy w parlamencie i wroga propaganda, którą mierzyli we wszystkie organizacje lewicowe, dowodzi, że są prawdziwym wrogiem wszelkich starań o społeczną zmianę.

## Jaką opinię posiada „opinia publiczna” wobec tych działań?

Samo określenie „opinia publiczna” w dobie „teledemokracji” wymaga wiele dyskusji.

Ogólnie rzecz biorąc „opinia publiczna” czuje strach gdy telewizja mówi, że „palone są sklepy”. Z drugiej jednak strony ludzie doskonale wiedzą jakiego rodzaju sklepu istnieją w drogich dzielnicach, gdzie miały miejsce zamieszki. Społeczeństwo czuje także strach, gdy telewizja mówi, że źli imigranci wyszli na ulice i plądrują. Wiedzą jednak także, że imigranci są biedni i zdesperowani a także, że niewielka ich część wyszła na ulice. Ponadto nie było wielu teoretyków (w telewizji), którzy mogliby wyjaśnić przyczyny buntu. Z resztą wielu z nich popiera nas.

Można powiedzieć, że „opinia publiczna” została wstrząśnięta zabójstwem 15-letniego chłopca przez oficera policji i nienawidzi policji jeszcze bardziej niż poprzednio. Z resztą o czym warto było wspomnieć w pierwszej kolejności – policji i tak nikt nie lubił. Większość „zwykłych” ludzi w Grecji w ogóle nie ufała władzom greckim, zarówno skrajnie prawicowym jak i socjalistycznym oraz nie lubiła banków, drogich sklepów i policji.

Młodzi ludzie są wściekli, nienawidzą policji, kapitalizmu, rządu i w jakiś naturalny – instynktowny sposób, nie potrzebują wyjaśnień politycznych.

## Na ile widoczni są anarchiści w Grecji? Jak „poważnie” anarchizm traktowany jest przez Greków?

Można powiedzieć, że anarchizm w Grecji jest poważnie traktowany i postrzegany od dopiero 3 – 4 lat. Albowiem dopiero w ostatnich latach udało się nam wyjść poza działania antypolicyjne, które dominowały w ruchu przez wcześniejsze 25 lat. Zgodnie z tą strategią najpierw odbywał się atak na policję, następnie policja przeprowadzała aresztowania a my organizowaliśmy działania solidarnościowe. I tak w kółko. Ucieczka od tej rutyny zajęła nam 25 lat.

Oczywiście nadal akcje antypolicyjne są przeprowadzane a solidarność z uwięzionymi jest silniejsza niż kiedykolwiek. Jednakże tendencje antyspołeczne wewnątrz ruchu znajdują się pod samokontrolą. Mówimy i działamy obecnie na rzecz całego społeczeństwa wykorzystując plany i działania, które mogą być zrozumiałe w większym topniu przynajmniej przez część społeczeństwa.

Wiele działań, takich jak ataki na supermarkety połączone z redystrybucją produktów z tych sklepów, zostały bardzo przyjęte i cieszą się dużą popularnością. Ataki na banki – zwłaszcza teraz, po kryzysie gospodarczym – są akceptowane.

W taki czy inny sposób jesteśmy pierwszym tematem w wiadomościach od 15 dni. Ogólnie mówiąc nasze działania studenckie, walki klasowe czy ekologiczne zmagania co tydzień przyciągają uwagę i zapewniają widoczność ruchu.

Nie oznacza to jeszcze, że „anarchizm” jest traktowany poważnie przez większość społeczeństwa greckiego. Większość ludzi nadal wierzy w medialne kłamstwa, które opisują nas jako „masketeers” i przestępczość. Większość osób nadal nie ma pojęcia o tym jak anarchistyczne społeczeństwo mogłoby funkcjonować. Jednak nasze działania, krytyka i pomysły mają duży wpływ na lewicowe i postępowe osoby. Teraz nie można o nas powiedzieć, że nie istniejemy. W końcu nasze istnienie radykalizuje większość młodego pokolenia.



## **Jaka była rola anarchistów w rozpoczęciu i kontynuowaniu działań? Jak ich udział jest postrzegany przez resztę społeczeństwa?**

W przeciągu ostatnich kilku lat anarchiści stworzyli sieć społeczności (wspólnot), grup, organizacji, skłotów i centrów społecznych niemal w każdym większym greckim mieście. Oczywiście wiele tych grup nie lubi się wzajemnie i istnieją pomiędzy nimi różnice. Jednak to pomaga ruchowi albowiem ten może objąć różnych tematów.

Komunikacja ze społeczeństwem obejmuje głównie tworzenie stowarzyszeń sąsiedzkich, udział w walkach społecznych oraz planowaniu działań, które mają znaczenie dla ogółu społeczeństwa. Po 30 latach antyspołecznego ruchu anarchistycznego w Grecji, wraz ze wszystkim jego problemami, ograniczeniami i konfliktami wewnętrznymi, ruch zaczyna patrzeć z szerszej perspektywy (poza anarchistycznym mikrokosmosem) i podejmuje działania służące ogółowi społeczeństwa w taki sposób by były łatwo dostrzegalne.

Jeśli chodzi o rolę anarchistów w rozpoczęciu i kontynuowaniu działań to zwłaszcza na początku, tj. w sobotę 6 grudnia i niedzielę 7 grudnia a także w kontynuowaniu po środzie 10 grudnia, anarchiści dominowali pośród uczestniczących w działaniach. W środkowych dniach, zwłaszcza w poniedziałek to studenci oraz imigranci odgrywali bardzo istotną rolę. Jednakże większość uczniów po jednym, dwóch lub trzech dniach walki poczuła się usatysfakcjonowana i udała się do domu lub brała udział w pokojowych protestach.

Tak więc ponad 20 tysięcy anarchistów zaczęło i kontynuowało walkę, gdy wszyscy wrócili do normalności. I to właśnie strach przed powrotem do normalności pomógł nam dotrzymać kroku i walczyć o dziesięć dni dłużej, narażając się na wielkie niebezpieczeństwo, będącej aktem zemsty za zamach na naszego towarzysza. Dzięki temu europejskie społeczeństwo wie jak wygląda powstanie społeczne, i że nie jest trudno zmienić świat w kilka miesięcy. Młodzi Grecy wysłali zaproszenie dla wszystkich społeczeństw Europy. Oczekujemy odpowiedzi teraz.

## **Jak ważna dla kontekstu tych wydarzeń jest spuścizna po dyktaturze w Grecji? Jak ma wpływ na powszechne opinie i te działania?**

W roku 1973, młodzi ludzie byli jedynymi, którzy zaryzykowali bunt przeciwko siedmioletniej już dyktaturze; nawet jeśli nie był to jedyny powód jej końca, w kolektywnej pamięci pozostaje to, że studenci uratowali Grecję przed dyktaturą i dominacją Stanów. Powszechnym przekonaniem jest, że młodzi podejmą duże ryzyko dla dobra wszystkich, a to wytwarza poczucie nadziei i tolerancji dla działań studentów. Jest to oczywiście już stara historia i choć ma ona wpływ na tło walk, to nie wspomina się jej w odniesieniu do tego konfliktu.

Inny wpływ pochodzi od walk studenckich przeciwko prywatyzacji edukacji w 1991 i 1995 roku, które odniosły sukces w zmianie planów rządu i ocaliły publiczną edukację aż do dzisiaj. To prawda, że bunt grudnia 2008 był prawdopodobnie szczytem ruchu anarchistycznego w Grecji aż do dzisiaj, ponieważ różnił się po całym kraju i miał duży wpływ na działania, slogany i idee większej części społeczeństwa; ale wcześniejsze walki studenckie, szczególnie w Atenach w 1991 roku, były bardziej widoczne i bardziej powszechne.

## **Czy myślicie, że problemy ekonomii są tak ważne dla tych wydarzeń, jak opisują to media korporacyjne?**

Młodzi ludzie z wielu bogatych części Aten również atakowali komisariaty na ich terenach, więc nawet marksiści wojny klasowej mają problem z wytłumaczeniem tego, co się dzieje: odrębność bogatych i biednych zdaje się nie mieć znaczenia tak bardzo jak długotrwała solidarność i partycypacja w walce o równość i sprawiedliwość społeczną.

Z drugiej strony, Grecy pomiędzy 25 i 35 rokiem życia przez ekonomię nie są w stanie zakładać rodzin i mieć dzieci. Grecja jest najsłabiej zasiedlonym społeczeństwem w Europie. Nie mówimy tu jednak o tym jako o przyczynie buntu. Młodzi ludzie są wkurzeni i nienawidzą policji, kapitalistycznego cynizmu i rządu na swój naturalny, instynktowny sposób, który nie wymaga wytłumaczenia czy politycznej wizji. Lokalne media starają się nie poruszać

głębi tutejszych społecznych warunków tak jak robią to media angielskie, francuskie czy amerykańskie. Lokalne media korporacyjne próbują szerzyć kłamstwa na temat kochających chaos i nie wierzących w nic „zadymiarzy” i pozbawionych społecznej tożsamości, bo moralny wpływ anarchistów jest tak silny, że gdyby zaczęli poważnie poruszać te idee w telewizji, społeczeństwo mogłoby wybuchnąć. Z wyjątkiem kilku programów telewizyjnych i gazet, większość mediów masowych próbuje oddzielić ekonomiczne kwestie od chaosu buntu.

Nawet lewicowcy z generacji maja 1968, kiedy wypowiadają się w mediach, mówią że niszczenie i zamieszki nie są politycznym wyrazem potrzeb i nadziei ludzi – że anarchiści i młodzi ludzie nie potrafią wyrazić politycznej wizji, i że ludzi potrzebują politycznej reprezentacji innego rodzaju. Oczywiście, wszystko to ma mały wpływ na młodych ludzi, którzy będą brać udział w społecznych walkach w przyszłości, jako że po walce napięcie jest wysokie i duża przepaść pomiędzy młodszymi ludźmi, a politycznych przywództwem czy władzą jakiegokolwiek rodzaju.

## **Jak sądzicie, jakie inne motywy, poza gniewem przeciwko policji i ekonomii, pchają ludzi do udziału?**

Osobista potrzeba przygody; potrzeba wzięcia udziału w tworzeniu historii; chaotyczna negacja wszelkiego rodzaju polityki, partii politycznych i „poważnych” politycznych idei; różnica kulturowa związana z nienawiścią wobec wszelkich gwiazd telewizyjnych, socjologów i ekspertów, którzy roszczą sobie prawo do analizowania siebie jako fenomenu społecznego, potrzeba istnienia i bycia usłyszonym takim, jakim jesteś; entuzjazm walczenia przeciwko władzom i wyśmiewania policji zamieszkowej, siła twojego serca i ogień w twoich dłoniach, niesamowite doświadczenie rzucania mołotowów i kamieni w gliniarzy przed parlamentem, w drogich dzielnicach handlowych, czy w twoim małym cichym mieście, w twojej wiosce, na placu twojego osiedla.

Inne motywy to wspólne uczucie planowania akcji z twoimi najlepszymi przyjaciółmi, urzeczywistniania jej i słyszenia później, jak ludzie opowiadają ci o tej akcji jak o niesamowitej historii, którą zasłyszeli od innych; entuzjastyczność czytania o jakiejś akcji, którą przeprowadziłeś ze swoimi przyjaciółmi, w gazecie czy usłyszenia o niej w programie telewizyjnym z drugiej

części planety; poczucie obowiązku tworzenia historii, akcji i planów, które staną się globalnymi przykładami dla przyszłości walk. Jest oczywiście świąteczna przyjemność niszczenia sklepów, wyciągania z nich produktów i palenia ich, obserwowania, jak fałszywe obietnice i sny kapitalizmu płoną na ulicach; nienawiść do wszelkiej władzy, potrzeba wzięcia udziału w kolektywnej ceremonii zemsty za śmierć osoby, która mogła być tobą, osobista vendetta uczucia, że policja musi zapłacić za śmierć Alexisa w całym kraju; potrzeba wysłania potężnej wiadomości do rządu, że jeśli przemoc policyjna wzrośnie, mamy siłę walczyć a społeczeństwo eksploduje – potrzeba wysłania bezpośredniej wiadomości do społeczeństwa, że każdy musi się obudzić, i wiadomości do władz, że muszą nas traktować poważnie, bo jesteśmy wszędzie i idziemy, żeby zmienić wszystko.

## **Czy partie polityczne odnoszą sukces w kooptowaniu energii z powstania?**

W „prawdziwych” liczbach, Socjaliści powiększyli swoją przewagę nad prawicowym rządem, zyskując 8% więcej w sondażach; „Komuniści Europejskiego Forum Ppołecznego” stracili 1%, choć pomogli buntowi, ale nadal pozostają na trzecim miejscu z 12%; Partia Komunistyczna ma 8%, nacjonalistyczni neo-faszyści 4,5% i Partia Zielona utrzymuje się na 3,5%.

Interesujące jest również to, że przywódca Sojalistów wydaje się być teraz uważany za prowadzącego w „zdolności do rządzenia krajem”, po wielu latach o wiele mniejszej popularności od prawicowego premiera. Zamieszki wywarły wielki efekt na scenę polityczną: partie polityczne wydawały się niezdolne do zrozumienia, wyjaśnienia czy zareagowania na masywną falę przemocy i uczestnictwa każdego szczepła społecznego. Ich ogłoszenia były nieistotne dla tego, co naprawdę się działo. Ich popularność zmniejszyła się drastycznie w młodszej populacji, która nie widzi siebie w logice i polityce partii politycznych, i nie czuje się przez nie reprezentowana.